

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ

1. PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK NEDİR?

Rehberlik,

- bireyin kendini anlaması,
- problemlerini çözmesi,
- gerçekçi kararlar alması,
- kapasitelerini geliştirmesi,
- çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce bireye yapılan psikolojik yardımlardır.

2. PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK NE DEĞİLDİR?

Psikolojik danışma ve rehberlik yardımı bireye tek yönlü olarak doğrudan yapılan bir yardım değildir.

Psikolojik danışma ve rehberliğin temelinde bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde bireye kanat germek gibi bir anlayış yoktur.

Psikolojik danışma ve rehberlik bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenmez.

Psikolojik danışma ve rehberlikte kullanılan bütün yöntemler ve teknikler amaç değil, sadece araçtır.

Psikolojik danışma ve rehberlik bir disiplin görevi değildir; rehberlik yargılamaz ve ceza vermez.

Rehberlik yardımı sadece "sorunlu" öğrencilere verilen bir yardım değildir.

Psikolojik danışma ve rehberlik her türlü problemi hemen çözebilecek **sihirli bir güce** sahip değildir.

3. PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK HİZMETLERİNİN AMACI NEDİR?

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi; öğrencilerin kendilerini tanıma, kabul etme ve geliştirmeleri, buldukları ortamı ve çevreyi tanımaları, buldukları ortamda ne yapabileceklerini kavramaları, kendilerini gerçekleştirmeleri, kendilerinde var olan tüm yeteneklerin ortaya konulması için gerekli yeterlikleri ve yaşam becerilerini kazanmalarında ve sosyalleşme sürecini kolaylaştırmada onlara rehberlik yapar ve psikolojik destek verir.

4. PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİĞİN DAYANDIĞI TEMEL İLKELER

- **Her birey seçme özgürlüğüne sahiptir.**

Rehberlik, bireye seçme özgürlüğü tanıyan çevrelerde var olabilir. Rehberliğin görevi, bireyin bu özgürlüğünü kullanabilmesi için seçenekleri algılayabilmesine ve doğru tercihler yapmasına yardımcı olmaya çalışmaktır.

➤ **İnsan Saygıya Değer Bir Varlıktır.**

"Rehberlik ve Psikolojik Danışma Birimi" bütün öğrencileri eşit kabul eder, değer verir ve özen gösterir. ÇÜNKÜ İNSAN DEĞERLİDİR.

➤ **Rehberlik Hizmetlerinde Gönüllülük Esastır.**

Rehberlik hizmetleri, birinci derecede bireyi hedef alır. Bireyin iç dünyasının daha iyi anlaşılması amacını güden hizmetlerdir. Bu nedenle bu hizmetten yararlanmak kişinin isteğine bırakılmalıdır.

➤ **Rehberlik Hizmetleri Bir Süreçtir.**

Gelişim doğumdan ölüme kadar devam eden bir süreçtir ve bu süreçte her gelişim basamağının kendine özgü görevlerinin yerine getirilmesinde bireyler zaman zaman yardıma ihtiyaç duyabilirler. Bu nedenle rehberliği sadece belli yaş dönemlerine özgü bir hizmet olarak görmemek, ihtiyacı olan herkese hangi gelişim döneminde bulunursa bulunsun yardım sağlamak gerekir.

➤ **Rehberlik ve Psikolojik Danışma da gizlilik esastır.**

Rehberlik ve Psikolojik Danışmada Hizmetlerinin verilmesi sırasında danışanın mahremiyetine saygı duyulur, onun sırlarını saklamaya özen gösterilir. Psikolojik danışma durumlarında danışmanın sağladığı güven ortamı içinde danışan bazen kendisine itiraf etmediği, söyleyemediği yaşantılarını danışmanla paylaşabilir.

➤ **Rehberlik Tüm Öğrencilere Açık Bir Hizmettir.**

Rehberlik yardım isteyen herkese yapılan bir yardımdır.

5. PROBLEM ALANLARINA GÖRE REHBERLİK

- Eğitsel rehberlik
- Mesleki rehberlik
- Kişisel- sosyal rehberlik olarak bir sınıflandırma yapılmıştır.

A. Eğitsel Rehberlik

Eğitsel rehberlik hizmetlerinin genel amaçlarını, öğrencinin okula ve okulun bulunduğu çevreye uyum sağlaması, etkin ders çalışma becerilerini kazanması, eğitsel kararlar vermesi ve seçimler yapması, başarıyı engelleyen etmenleri azaltma ya da ortadan kaldırma, öğrencilerin ilgi, yetenek ve eğitim özelliklerine uygun bir eğitsel ortam oluşturma, okul yaşamı ile mesleki yaşamı arasındaki ilişkiyi sağlama oluşturmaktadır.

B. Mesleki Rehberlik

Mesleki rehberlik bu anlamda bireyi tanıma, meslek alanlarını tanıma ve bireyin kişisel özellikleri ile mesleklerin gerektirdiği özellikler arasındaki bağlantıyı kurarak kendine en uygun mesleği seçmesine yardım etme olarak üç aşamada gerçekleştirilmektedir.

C. Kişisel Rehberlik

Kişisel rehberlik öğrencilerin " kişisel- sosyal" gelişim ihtiyaçlarını karşılamak ve böylece onların kişisel gelişim ve uyumlarına yardımcı olmak amacıyla yürütülecek hizmetlerdir.

Kişisel Rehberlik Hizmetlerinin Kapsamı

- Atılganlık becerilerini geliştirme
- Günlük yaşam becerileri geliştirme
- İletişim becerileri geliştirme
- Sorun çözme becerileri geliştirme
- Öfkeyle baş etme becerileri geliştirme
- Kaygıyla baş etme becerileri geliştirme
- Çatışma çözme becerileri geliştirme
- Karar verme becerileri geliştirme
- Zaman yönetimi becerileri geliştirme
- Öz saygı geliştirme
- Sorumluluk ve görev bilinci geliştirme
- Oto kontrol becerileri geliştirme
- Özgüven becerileri geliştirme

6. REHBERLİK SERVİSLERİNDE HANGİ HİZMETLER VERİLİR?

A. Psikolojik Danışma Hizmeti

Bireyin karar verme ve problem çözme ihtiyaçlarını karşılayarak gelişim ve uyumunu sürdürmesine yardımcı olmak amacıyla bireyle yüz yüze kurulan psikolojik yardım ilişkisidir. Bu yardımı alan kişiye "Danışan", yardımı veren kişiye "Psikolojik Danışman" denir. Okullarda psikolojik danışma hizmetinden, çeşitli uyum sorunlarını çözmek isteyen, başarısızlık, karar verme güçlüğü,vb. problemleri olan öğrenciler olduğu kadar kendini tanımak ve geliştirmek isteyen herkes yararlanabilir.

B. Oryantasyon Hizmeti (Yeni Ortama Alıştırma)

Bu hizmet bir okula yeni başlayan öğrencilere, eğitim yılı başında okulu, kurallarını, işleyişini tanıtmak, okul ve o çevrede ihtiyaçlarını nasıl karşılayacakları hakkında bilgi vermek ve böylece yeni girdikleri ortama kısa sürede alışmalarına yardımcı olmak üzere yapılan çalışmalardır.

C. Bireyi Tanıma Hizmeti

Öğrencinin gelişimine ve uyumuna yardımcı olabilmek için onu tanımak gereklidir. Bireyi tanıma amaç, bireyin kendini tanıması, kendi özellikleri hakkında bilinçlenmesi, kendini zayıf ve kuvvetli yönleriyle görüp kabul etmesini sağlamaktır. Tanıma hizmetlerinde en önemli görev sınıf öğretmene düşer.

D. Bilgi Toplama ve Yayma Hizmeti

Öğrencinin gerek duyabileceği her türlü bilgiyi onun yararlanmasına sunmak için yapılan çalışmalardır. Ör: üst eğitim kurumları, üniversiteler ve koşulları, sınav bilgilendirmeleri, okuldaki ve çevredeki eğitsel ve kültürel etkinlikler vb.

E. Yönelme ve Yerleştirme Hizmetleri

Öğrencinin kendine uygun bir eğitim kurumuna, branşa, işe ya da mesleğe yönelmesi ve o konuma yerleşmesi için yapılabilecek yardım hizmetleridir.

F. İzleme ve Değerlendirme Hizmeti

Yapılan önceki hizmetlerin bir devamı gibi düşünülebilir. Yönelme ve yerleştirme sürecinin sonucu ne olmuştur? Psikolojik danışma yardımı alan öğrencide bu hizmetin sonucu beklenen değişiklik gerçekleşmiş midir?

G. Müşavirlik (Konsültasyon) Hizmeti

Okuldaki rehberlik uzmanının, öğretmen ve yöneticilerin ortak bir rehberlik anlayışı kazanmaları, bu alanlardaki bilgi ve becerilerini artırmaları için onlara yardımcı olmasıdır. Bir diğer deyişle okuldaki rehberlik uzmanı ile öğrencinin eğitimi ve yetiştirilmesi ile ilgili bir ya da daha fazla sayıda kişinin (öğretmen, yönetici, veli...) iş birliği içinde, öğrencinin gelişmesine yönelik olarak verilen hizmettir.